

שיעורי בית 4

.

1. הגדרה: יהיו $(G_1, \star), (G_2, *)$ חבורות אזי גם $G_1 \times G_2 = \{(g_1, g_2) \mid g_1 \in G_1, g_2 \in G_2\}$ חבורה ביחס לפעולה • המוגדרת ע"י:

$$(g_1, g_2) \bullet (\tilde{g}_1, \tilde{g}_2) = (g_1 \star \tilde{g}_1, g_2 * \tilde{g}_2)$$

היחידה היא (e_{G_1}, e_{G_2}) וההופכי של כל איבר $(g_1, g_2) \in G_1 \times G_2$ הוא: $(g_1, g_2)^{-1} = (g_1^{-1}, g_2^{-1})$. לחבורה זו קוראים המכפלה (הקרטיזית) של G_1 ו G_2 . למשל, $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_3$ שראינו בתירגול. הוכיחו או הפריכו:

(א) אם $G_1 \times G_2$ ציקלית אז גם G_1, G_2 ציקליות.

(ב) אם G_1 וגם G_2 ציקליות אז $G_1 \times G_2$ ציקלית.

2. הוכיחו כי החבורות הבאות אינן ציקליות:

(א) S_n עבור $n > 2$.

(ב) $\mathbb{Q}$.

(ג) $\mathbb{Z}_4 \times \mathbb{Z}_6$.

3. מצאו את הסדרים של האיברים הבאים:

(א) $\sigma = (1, 2)(3, 4, 2) \in S_5$.

(ב) באופן כללי: תהא $\sigma \in S_n$ ויהא $\sigma = \tau_1 \cdots \tau_m$ הפירוק למחזורים זרים. אזי $o(\sigma) = lcm\{o(\tau_i)\}_{i=1}^m$ (כאשר lcm הוא הכפולה המשותפת המינימאלית. למשל $lcm\{2, 8, 20, 10\} = 40$).

(ג) $\tau\sigma \in D_4$.

$$\tau\sigma \in D_5 \quad (\text{ד})$$

$$k = \begin{pmatrix} 0 & i \\ i & 0 \end{pmatrix} \quad (\text{ה}) \text{ בחבורת הקוטרניונים.}$$

4. תהא G חבורה סופית, ויהיו $a, b \in G$. הוכיחו/הפריכו:

$$(\text{א}) \text{ אם } o(ab) = o(a) \cdot o(b) \text{ אז } a, b \text{ מתחלפים.}$$

$$(\text{ב}) \langle a \rangle = \langle a^3 \rangle$$

$$(\text{ג}) \text{ אם } b = a^4 \text{ אז } \langle b \rangle \subseteq \langle a \rangle$$

$$(\text{ד}) \langle a \rangle = \langle a^{-1} \rangle$$

5. תהא G חבורה. $g \in G$. נניח כי $g^k = e$. הוכיחו כי

$$o(g) | k$$

כלומר הסדר של g מחלק את k .
הדרכה: בצעו חילוק עם שארית של k ב $o(g)$.

6. תהא G חבורה חילופית. יהיו $a, b \in G$ בעלי סדרים זרים. כלומר, נסמן $o(a) = n, o(b) = m$ אזי $\gcd(n, m) = 1$ (ל n, m אין מחלק משותף פרט ל-1). הוכיחו כי

$$o(ab) = m \cdot n$$

היעזרו בתרגיל מספר 5.

7. כמה יוצרים יש ל $\mathbb{Z}_6 = \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$ (עם פעולת חיבור מדולו 6)?

8. תהא G חבורה ויהא $g \in G$ מסדר n . הוכיחו כי $o(g^k) = \frac{n}{\gcd(k, n)}$.

9. האם הקבוצות הבאות הן תת חבורות:

(א) $A_n \subseteq S_n$ (כלומר, האם תת קבוצת התמורות הזוגיות היא תת חבורה של חברות התמורות?).

(ב) $\{(i, j) | 1 \leq i < j \leq n\} \cup \{id\} \subseteq S_n$ (כלומר, היחידה ואוסף החילופים).

(ג) $\{0, 2, 4\} \subseteq \mathbb{Z}_5$

(ד) $\{0, 3\} \subseteq \mathbb{Z}_6$

10. תהי G חבורת הקוטרניונים, ותהי $H \leq G$ תת חבורה. הוכיחו: אם $j, k \in H$ אז $H = G$.